

DAN-ALEXANDRU SITARU

Dreptul comerțului internațional

Curs universitar

Universul Juridic
București
-2025-

Cuprins

LISTĂ DE ABREVIERI	5
TITLUL I. ASPECTE GENERALE PRIVIND DREPTUL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL	9
CAPITOLUL I. DEFINIȚIA, OBIECTUL, CONȚINUTUL ȘI IMPORTANȚA DREPTULUI COMERȚULUI INTERNAȚIONAL	9
1. Definiția dreptului comerțului internațional al României	9
2. Obiectul dreptului comerțului internațional	10
3. Conținutul dreptului comerțului internațional	15
4. Importanța comerțului internațional și a dreptului comerțului internațional	16
CAPITOLUL II. IZVOARELE DREPTULUI COMERȚULUI INTERNAȚIONAL	18
Secțiunea 1. Izvoarele interne	18
5. Aspecte generale	18
6. Principalele izvoare interne ale dreptului comerțului internațional	18
Secțiunea a 2-a. Convențiile internaționale	20
§1. Convențiile multilaterale	20
7. Considerații introductive	20
8. Convențiile multilaterale în materia contractelor de comerț internațional	21
9. Convențiile multilaterale în materia contractelor de transport internațional de mărfuri	21
10. Convențiile multilaterale în materie vamală	22
11. Convențiile multilaterale în materia arbitrajului din comerț internațional	22
12. Acordurile privind principalele organizații internaționale pentru comerț la care România este parte	23
12.1. Organizația Mondială a Comerțului	23
12.2. Fondul Monetar Internațional și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare	23
§2. Convențiile bilaterale	23
Secțiunea a 3-a. Reglementările cu forță juridică ale U.E.	24
13. Aplicarea priorității a reglementărilor cu forță juridică ale U.E.	24
14. Tratatul de aderare a României la U.E.	24
15. Izvoarele primare ale dreptului U.E.	24
16. Izvoarele derivate ale dreptului U.E.	25
Secțiunea a 4-a. Uzanțele comerciale internaționale	26
17. Definiția uzanțelor comerciale internaționale	26
18. Temeiul legal al uzanțelor în dreptul român	27
18.1. Noul Cod civil	27

18.2. Alte temeuri legale ale uzanțelor	27
19. Temeiul convențional al uzanțelor (uzanțele convenționale)	27
20. Uzanțele părților	28
21. Forța juridică a uzanțelor.....	29
22. Funcția juridică a uzanțelor	29
23. Aplicarea temporală a uzanțelor asupra contractului	29
24. Aplicarea spațială a uzanțelor.....	30
25. Proba uzanțelor.....	30
26. Importanța uzanțelor comerciale internaționale	31
Secțiunea a 5-a. Reglementările model și clauzele standard	32
§1. Aspecte generale.....	32
27. Formele de manifestare, forța și natura juridică.....	32
28. Principalele entități emitente ale reglementărilor-model	33
§2. Principalele reglementări-model.....	34
29. Reglementarea generală: Principiile UNIDROIT relative la contractele comerciale internaționale	34
29.1. Originea, natura juridică și rolul Principiilor	34
29.2. Conținutul Principiilor	35
30. Reglementări-model privind societățile de comerț.....	36
31. Reglementări-model în materia încheierii contractelor de comerț internațional.....	36
32. Reglementări-model în materia conținutului contractelor de comerț internațional.....	36
33. Reglementări-model în materia operațiunilor de garanții și plăți internaționale	37
34. Reglementări-model în materia arbitrajului din comerțul internațional.....	38

TITLUL II. PERSOANELE JURIDICE ȘI FIZICE ROMÂNE CA PARTICIPANȚI LA COMERȚUL INTERNAȚIONAL.....

SUBTITLUL 1. CATEGORIILE DE PARTICIPANȚI .....

CAPITOLUL 1. SOCIETĂȚILE DE NAȚIONALITATE ROMÂNĂ .....

Secțiunea 1. Capacitatea, clasificarea din punct de vedere al participării capitalului străin și formele de constituire.....

1. Societatea de comerț – formă de cooperare economică, îmbrăcând caracter internațional atunci când conține un element de extraneitate specific .....
2. Capacitatea de folosință a societăților de naționalitate română de a săvârși acte și fapte de comerț internațional.....
3. Societăți cu sau fără participare străină.....
4. Formele de constituire.....

Secțiunea a 2-a. Constituirea societăților de comerț internațional (aspecte specifice) .....

5. Întocmirea actului constitutiv.....

5.1. Naționalitatea societății.....	42
5.2. Denumirea societății	43
5.3. Obiectul de activitate al societății	44
5.4. Aporturile asociaților	44
5.5. Drepturile societății asupra patrimoniului său	45
6. Înmatricularea, autorizarea, luarea în evidență fiscală și publicitatea societăților	46
Secțiunea a 3-a. Funcționarea societăților cu activitate de comerț internațional (aspecte specifice)	48
7. Precizări prealabile.....	48
8. Adunărilor generale, ca organe supreme de decizie privind funcționarea societăților cu activitate de comerț internațional.....	48
9. Aspecte privind administrarea societăților cu activitate de comerț internațional.....	49
10. Aspecte privind regimul valutar al societăților cu activitate de comerț internațional, în calitate de rezidenți	50
10.1. Aspecte generale	50
10.2. Operațiunile valutare cu alți rezidenți.....	50
10.3. Operațiunile valutare cu nerezidenți	51
10.4. Alte aspecte privind regimul fiscal aplicabil rezidenților	51
10.5. Prevederi din dreptul U.E. interesând regimul valutar al societăților de comerț internațional.....	51
Secțiunea a 4-a. Modificarea societăților cu activitate de comerț internațional (aspecte specifice)	52
11. Precizări prealabile.....	52
12. Schimbarea naționalității.....	52
13. Fuziunea transfrontalieră.....	52
13.1. Precizări prealabile	52
13.2. Fuziunea transfrontalieră între societăți din statele membre U.E.	53
13.3. Fuziunea transfrontalieră cu societăți din state terțe	55
14. Transformarea transfrontalieră	55
15. Divizarea transfrontalieră.....	56
16. Pluralitatea de sedii principale	57
Secțiunea a 5-a. Dizolvarea și lichidarea societăților cu activitate de comerț internațional (aspecte specifice).....	58
17. Precizări prealabile.....	58
18. Definiția insolvenței transfrontaliere.....	58
19. Cadrul analizei insolvenței transfrontaliere.....	59
20. Scurte considerații privind Legea-model a UNCITRAL privind insolvența internațională (1997).....	61
21. Prevederi privind repatrierea profiturilor investitorilor străini, în cazul lichidării societății lor din România.....	62
Secțiunea a 6-a. Prevederi speciale privind societățile bancare și de asigurare/reasigurare de naționalitate română.....	62
22. Societățile bancare	62
23. Societățile de asigurare/reasigurare.....	64

CAPITOLUL II. PERSOANELE FIZICE REZIDENTE ÎN ROMÂNIA	66
24. Temeiul juridic al calității persoanelor fizice de a fi rezidente în România	66
25. Condițiile dobândirii de către persoanele fizice a calității de comerciant	66
26. Principiile participării persoanelor fizice la activități de comerț internațional.....	66
27. Înregistrarea, autorizarea funcționării și regimul juridic al formelor de organizare a persoanelor fizice române, în vederea desfășurării de activități de comerț internațional.....	67
 CAPITOLUL III. STATUL ROMÂN, CA PARTICIPANT ÎN CONDIȚII SPECIFICE LA COMERȚUL INTERNAȚIONAL	69
Secțiunea 1. Capacitatea și organele reprezentative ale statului român, ca participant la comerțul internațional.....	69
28. Capacitatea statului român de participant la raporturile juridice de comerț internațional.....	69
29. Contractele administrative, principala formă juridică de participare a statului, ca subiect de drept privat, la comerțul internațional.....	70
30. Organele reprezentative ale statului român, ca participant la comerțul internațional	70
Secțiunea a 2-a. Principalele forme de participare a statului român la comerțul internațional.....	71
31. Contractarea de achiziții publice	71
32. Valorificarea bunurilor proprietate publică a statului	73
33. Contractarea de operațiuni de domeniul datoriei publice.....	75
33.1. Aspecte generale	75
33.2. Emisiunea de titluri de stat.....	75
33.3. Contractarea de împrumuturi de stat externe	77
33.4. Acordarea de garanții de stat.....	78
34. Acordarea de ajutoare de stat	80
35. Susținerea mediului de afaceri românesc și tranzacțiilor internaționale	80
35.1. Activitatea Băncii de Export Import a României EXIMBANK S.A.....	80
35.2. Susținerea și promovarea exportului cu finanțare de la bugetul de stat	81
 CAPITOLUL IV. SOCIETĂȚILE CU REGIM JURIDIC EUROPEAN, ...	82
DE NAȚIONALITATE ROMÂNĂ	82
Secțiunea 1. SOCIETATEA EUROPEANĂ (SE)	82
36. Temeiul juridic	82
37. Particularitățile esențiale ale societăților europene	82
38. Reguli speciale privind implicarea angajaților în activitatea societății europene	83
39. Avantajele societății europene.....	84
Secțiunea a 2-a. Societatea Cooperativă Europeană (SCE).....	84

40. Temeiul juridic	84
41. Principalele aspecte juridice privind societățile cooperative europene	85
CAPITOLUL V. ALȚI PARTICIPANȚI DE NAȚIONALITATE ROMÂNĂ LA ACTIVITĂȚI DE COMERȚ INTERNAȚIONAL	87
42. Asociațiile și fundațiile	87
43. Asocierea în participație.....	87
44. Regiile autonome	87
45. Societățile cooperative	87
46. Grupurile de Interes Economic de naționalitate română.....	88
<i>SUBTITLUL 2. PRINCIPIILE ȘI FORMELE INSTITUȚIONALE DE PARTICIPARE A PERSOANELOR JURIDICE ȘI FIZICE ROMÂNE LA COMERȚUL INTERNAȚIONAL .....</i>	<i>89</i>
CAPITOLUL I. PRINCIPIILE PARTICIPĂRII LA COMERȚ ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE ȘI SPAȚIULUI ECONOMIC EUROPEAN	89
Secțiunea 1. Temeiul juridic în materie.....	89
1. Temeiul juridic al calității României de stat membru U.E. și prevederile generale privind comerțul.....	89
2. Temeiul juridic al relațiilor României cu statele membre S.E.E. și Elveția	90
Secțiunea a 2-a. Principiile fundamentale ale relațiilor comerciale dintre statele membre U.E.	90
3. Temeiul juridic al principiilor	90
4. Conținutul principiilor.....	91
4.1. Libera circulație a mărfurilor	91
4.2. Libera circulație a persoanelor.....	91
4.3. Libera circulație a serviciilor	92
4.4. Libera circulație a capitalurilor și plăților.....	92
CAPITOLUL II. PRINCIPIILE PARTICIPĂRII LA COMERȚUL INTERNAȚIONAL.....	94
<i>SUBCAPITOLUL 1. PARTICIPAREA DIRECTA LA COMERTUL INTERNATIONAL .....</i>	<i>94</i>
5. România, ca membru al Organizației Mondiale a Comerțului.....	94
6. Domeniul de acțiune și obiectivele O.M.C.	94
<i>SUBCAPITOLUL 2. PARTICIPAREA LA COMERTUL INTERNATIONAL PRIN INTERMEDIUL UNIUNII EUROPENE .....</i>	<i>95</i>
7. Principiile relațiilor comerciale ale U.E. cu statele terțe.....	95
8. Uniunea vamală, principala formă de manifestare a politicii comerciale comune a U.E. în relațiile cu statele terțe	95
9. Încheierea de acorduri în materie comercială cu statele terțe.....	95

10. Încheierea de acorduri cu organizații internaționale din domeniul comerțului.....	96
CAPITOLUL III. FORMELE INSTITUȚIONALE DE PARTICIPARE A SOCIETĂȚILOR ȘI ALTOR PERSOANE ROMÂNE LA COMERȚUL INTERNAȚIONAL.....	97
Secțiunea 1. Aspecte privind legea aplicabilă regimului juridic al societăților cu capital românesc constituite în străinătate.....	97
11. Principiile de drept internațional privat aplicabile regimului juridic al societăților cu capital românesc constituite în străinătate	97
12. Sfera de incidență a legii române privind regimul societăților cu participare română constituite în străinătate.....	98
Secțiunea a 2-a. Prevederi ale legii române privind regimul juridic al societăților cu capital românesc constituite în străinătate	98
§1. Prevederi legale generale.....	98
13. Condiții legale impuse societății-mamă din România pentru a constitui forme instituționale în străinătate	98
14. Regimul valutar privind societățile cu capital românesc constituite în străinătate	99
15. Regimul contabil privind societățile cu capital românesc constituite în străinătate	100
16. Reglementări de dreptul muncii privind regimul personalului care prestează activități în străinătate.....	100
17. Modalități bancare specifice de susținere financiară a investițiilor de capital românesc în străinătate	101
18. Garantarea investițiilor românești în străinătate prin Agenția Multilaterală de Garantare a Investițiilor	102
§2. Prevederi legale speciale privind activitatea în străinătate a băncilor și societăților de asigurare românești	103
19. Regimul sucursalelor și al prestării de servicii în mod direct de către băncile de naționalitate română în alte state membre U.E.	103
20. Regimul sucursalelor societăților bancare de naționalitate română în state terțe	104
21. Regimul sucursalelor societăților de asigurare de naționalitate română în alte state membre.....	104
 <i>SUBTITLUL 3. PRINCIPIILE ȘI FORMELE DE PARTICIPARE A PERSOANELOR JURIDICE ȘI FIZICE NEREZIDENTE (STRĂINE) LA ACTIVITĂȚI DE COMERȚ ÎN ROMÂNIA.....</i>	 <i>106</i>
CAPITOLUL I. PRINCIPIILE PARTICIPĂRII COMERCIANȚILOR NEREZIDENȚI LA ACTIVITĂȚI DE COMERȚ ÎN ROMÂNIA	106
 <i>SUBCAPITOLUL 1. DOBÂNDIREA CALITĂȚII DE INVESTITOR NEREZIDENT (STRĂIN) ȘI MODALITĂȚILE DE INVESTIRE ÎN ROMÂNIA. GARANȚIILE,</i>	

<i>FACILITĂȚILE ȘI DREPTURILE SPECIFICE DE CARE BENEFICIAZĂ INVESTITORII NEREZIDENȚI ÎN ROMÂNIA</i>	106
Secțiunea 1. Dobândirea calității de investitor nerezident (străin) în România.	
Modalitățile de investire în țară.....	106
§1. Noțiunea de investitor nerezident	106
1. Regulamentul (UE) nr. 452/2019 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019.....	106
2. O.U.G. nr. 46/2022.....	107
3. Situația privind Tratatul Cartei Energiei	108
4. O.U.G. nr. 92/1997.....	109
5. Regulamentul B.N.R. nr. 4/2005 și Regulamentul B.N.R. nr. 4/2021	109
6. O.U.G. nr. 85/2008.....	109
7. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal.....	110
8. Concluzii privind noțiunea de investitor nerezident (străin)	110
9. Situația specială a investitorului din U.E.	111
§2. Modalitățile de investire în țară	112
2.1. Participarea directă (contributivă).....	112
10. Regulamentul (UE) nr. 452/2019.....	112
11. O.U.G. nr. 46/2022.....	112
12. Tratatul Cartei Energiei.....	114
13. O.U.G. nr. 92/1997.....	115
14. Regulamentul B.N.R. nr. 4/2005 și Regulamentul B.N.R. nr. 4/2021	115
15. O.U.G. nr. 85/2008.....	115
2.2. Investiția de portofoliu (speculativă)	116
2.2.1. Acte normative generale.....	116
16. O.U.G. nr. 92/1997.....	116
17. Legea nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare	116
2.2.2. Acte normative speciale privind titlurile de stat, ca formă a investiției de portofoliu.....	117
18. O.G. nr. 66/1997 privind regimul investițiilor străine în România, realizate prin cumpărarea de titluri de stat	117
19. Acte normative conexe privind titlurile de stat, ca investiție de portofoliu, interesând investitorii nerezidenți	118
20. Concluzii privind definiția investiției de portofoliu	119
Secțiunea a 2-a. Garanțiile de care beneficiază investitorii nerezidenți în România	120
21. Precizări prealabile.....	120
§1. Posibilitatea efectuării de investiții în orice domeniu de activitate economică și limitele acestei garanții	121
22. Enunțarea garanției.....	121
23. Limitele garanției	121
24. Examinarea investițiilor străine directe în U.E. – Regulamentul (UE) nr. 452/2019	121
25. O.U.G. nr. 46/2022.....	122
26. Limitarea bazată pe necesitatea obținerii unei autorizații de import sau export	125

27. Limitarea bazată pe insuficiența garanțiilor de respectare a principiilor fundamentale de drept	125
§2. Posibilitatea investirii în orice forme juridice prevăzute de lege.....	125
28. Formele de investire în România.....	125
29. Tipurile de aporturi ale investitorilor nerezidenți.....	126
§3. Egalitatea de tratament pentru investitorii nerezidenți	126
30. Enunțarea garanției.....	126
31. Excepțiile de la regulă	127
§4. Garanția împotriva naționalizării, exproprierii sau altor măsuri cu efect echivalent.....	127
32. Enunțarea garanției.....	127
33. Excepția legală de la aplicarea garanției. Temeiul juridic.....	128
34. Condițiile legale de fond privind despăgubirea.....	129
35. Aspecte procedurale privind despăgubirea.....	130
Secțiunea a 3-a. Facilitățile și drepturile acordate investitorilor nerezidenți în România	131
36. Precizări prealabile	131
§1. Primirea de asistență privind parcurgerea formalităților administrative.....	131
37. Înființarea Agenției Române pentru Investiții și Comerț Exterior	131
38. Continuarea calității României de țară afiliată la Asociația Mondială a Agențiilor de Promovare a Investițiilor	132
§2. Drepturi și facilități privind operațiunile valutare	132
39. Dreptul la conversia în valuta investiției a sumelor în lei ce revin investitorilor nerezidenți din investiție, precum și la transferul valutei în țara de origine, potrivit reglementărilor privind regimul valutar.....	132
40. Posibilități privind regimul valutar.....	132
§3. Posibilitatea angajării în muncă în România	133
3.1. Temeiul juridic general.....	133
41. Prevederile O.U.G. nr. 92/1997 și conexe.....	133
3.2. Prevederi legale speciale privind angajarea în muncă a nerezidenților	134
42. Distincția esențială în materie	134
43. Situația cetățenilor din celelalte state membre U.E. și asimilate.....	134
44. Regimul de muncă al străinilor	135
§4. Dreptul de a alege instanțele judecătorești sau arbitrale competente pentru soluționarea litigiilor privitoare la investiție	136
4.1. Prevederile O.U.G. nr. 92/1997 și ale convențiilor internaționale multilaterale conexe.....	136
4.2. Restrângerea arbitrajului, ca modalitate de soluționare a litigiilor privind investițiile	138
45. Incompatibilitatea cu dreptul european a acordurilor bilaterale privind investițiile dintre statele membre U.E. și nearbitrabilitatea litigiilor aferente: efectele hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza Achmea	138
46. Incompatibilitatea cu dreptul european a prevederilor par. 26 alin. (2) lit. c) din Tratatul Cartei Energiei și nearbitrabilitatea litigiilor	

aferele dintre un stat membru și un investitor dintr-un alt stat membru: efectele hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene, Marea Cameră, în cauza C-741/19, <i>République de Moldavie c. Komstroy LLC</i> , venant aux droits d'Energoalians.....	140
47. Incompatibilitatea cu dreptul european a unui arbitraj <i>ad-hoc</i> în materie de investiții dintre un stat membru și un investitor dintr-un alt stat membru: efectele hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene, Marea Cameră, în cauza C-109/20, <i>Republica Polonia c. PL Holdings</i> , din 26 octombrie 2021	141
§5. Posibilități de natură fiscală.....	142
§6. Facilități prevăzute în legi speciale	142
48. Precizări prealabile.....	142
49. Facilități acordate investitorilor în zonele libere.....	142
50. Ajutorul de stat.....	143
Secțiunea a 4-a. Regimul real aplicabil investitorilor nerezidenți.....	144
51. Cadrul analizei	144
52. Etapele reglementării anterioare celei în vigoare.....	144
53. Reglementarea în vigoare.....	146
 <i>SUBCAPITOLUL 2. PREVEDERI ALE ACORDURILOR BILATERALE PRIVIND INVESTIȚIILE</i>	
54. Aspecte generale	148
55. Situația acordurilor bilaterale privind investițiile încheiate între statele membre U.E.	148
56. Cu privire la acordurile bilaterale privind investițiile încheiate de U.E. cu statele terțe	149
 CAPITOLUL II. FORMELE DE PARTICIPARE A PERSOANELOR JURIDICE ȘI FIZICE NEREZIDENTE LA ACTIVITĂȚI DE COMERȚ ÎN ROMÂNIA	
 <i>SUBCAPITOLUL 1. FORMELE INSTITUȚIONALE DE PARTICIPARE A PERSOANELOR JURIDICE NEREZIDENTE LA ACTIVITĂȚI DE COMERȚ ÎN ROMÂNIA</i>	
Secțiunea 1. Prevederile legale generale în materie	151
57. Cadrul legal general în materie	151
§1. Filialele din România ale societăților nerezidente.....	151
58. Noțiunea de filială a unei societăți nerezidente în România	151
59. Particularități privind înființarea filialelor societăților străine în România....	152
60. Particularități privind funcționarea filialelor din România ale societăților străine	153
§2. Sucursalele din România ale societăților nerezidente	153
61. Noțiunea de sucursală a unei societăți nerezidente în România.....	153
62. Particularități privind înființarea sucursalelor societăților străine în România	154
63. Particularități privind funcționarea sucursalelor societăților străine în România	155

64. Reguli privind soluționarea litigiilor la care participă sucursalele	156
§3. Reprezentanțele societăților și organizațiilor economice străine în România	157
65. Cadrul legal al reprezentanțelor	157
66. Noțiunea de reprezentanță a unei societăți nerezidente în România	157
67. Particularități privind înființarea reprezentanțelor societăților străine în România	158
68. Particularități privind funcționarea reprezentanțelor societăților străine în România	159
69. Răspunderea societății-mamă pentru fapta reprezentanței și a angajaților reprezentanței	160
70. Modificarea și prelungirea valabilității autorizației de funcționare a reprezentanței	161
71. Cauzele de încetare a activității reprezentanței	162
72. Reguli privind soluționarea litigiilor la care participă reprezentanțele	162
Secțiunea a 2-a. Prevederi legale speciale privind participarea instituționalizată a societăților bancare și de asigurări, precum și a altor persoane juridice nerezidente la activități de comerț în România	163
<i>Subsecțiunea 1. Formele de participare instituționalizată în România a societăților bancare nerezidente .....</i>	163
§1. Filialele din România ale societăților bancare nerezidente.....	163
73. Aplicarea regimului de drept comun, cu particularități.....	163
§2. Sucursalele din România ale societăților bancare nerezidente	163
74. Sediul materiei.....	163
75. Prevederi privind sucursalele din România ale societăților bancare din celelalte state membre	163
76. Prevederi privind sucursalele din România ale societăților bancare din state terțe	164
77. Reglementări speciale privind impozitul pe profitul sucursalelor din România ale instituțiilor de credit persoane juridice străine	166
§3. Reprezentanțele din România ale societăților bancare nerezidente.....	166
78. Regimul juridic aplicabil	166
<i>Subsecțiunea a 2-a. Formele instituționalizate de participare în România a societăților de asigurare nerezidente.....</i>	166
79. Sucursalele din România ale societăților de asigurări din alte state membre.....	166
80. Sucursalele din România ale societăților de asigurări din state terțe	167
<i>Subsecțiunea a 3-a. Funcționarea în România a Grupurilor Europene de Interes Economic (G.E.I.E.).....</i>	168
81. Principiile de înființare și funcționare în România.....	168
 <i>SUBCAPITOLUL 2. FORMELE INSTITUȚIONALE DE PARTICIPARE A PERSOANELOR FIZICE NEREZIDENTE LA ACTIVITĂȚI DE COMERȚ ÎN ROMÂNIA.....</i>	169
82. Principiile legale aplicabile în materie	169

<i>SUBCAPITOLUL 3. PARTICIPAREA CONTRACTUALĂ SPECIALĂ A PERSOANELOR JURIDICE ȘI FIZICE NEREZIDENTE LA ACTIVITĂȚI DE COMERȚ ÎN ROMÂNIA</i>	170
83. Principiile legale aplicabile în materie	170
TITLUL III. CONTRACTELE DE COMERȚ INTERNAȚIONAL	174
CAPITOL INTRODUCȚIV. ASPECTE GENERALE PRIVIND.....	174
CONTRACTELE DE COMERȚ INTERNAȚIONAL	174
1. Natura juridică, denumirea și importanța contractelor în comerțul internațional.....	174
2. Libertatea contractuală, principiu fundamental al contractelor de comerț internațional	174
3. Structura analizei contractelor de comerț internațional.....	175
<i>SUBTITLUL 1. CONTRACTUL DE VÂNZARE INTERNAȚIONALĂ DE MĂRFURI</i>	176
CAPITOLUL I. PRINCIPALELE IZVOARE ALE CONTRACTULUI DE VÂNZARE INTERNAȚIONALĂ DE MĂRFURI	176
4. Precizări prealabile.....	176
§1. Convenția Națiunilor Unite asupra contractelor de vânzare internațională de mărfuri, Viena, 1980	176
5. Încheierea, structura și caracterul normelor Convenției.....	176
6. Sfera de aplicare personală (<i>ratione personae</i>) a Convenției.....	177
7. Sfera de aplicare materială (<i>ratione materie</i>) a Convenției.....	178
§2. Convenția asupra prescripției în materie de vânzare internațională de mărfuri, New York, 1974/1980	179
8. Încheierea, structura și caracterul normelor Convenției.....	179
9. Sfera de aplicare a Convenției.....	179
§3. Incoterms 2020	181
10. Noțiunea, natura și forța juridică a Incoterms	181
11. Obiectul și avantajele aplicării regulilor Incoterms	181
§4. Principiile contractelor comerciale internaționale, UNIDROIT, 2016.....	182
12. Sfera de aplicare a Principiilor în materia vânzării internaționale de mărfuri.....	182
§5. Codul civil român	182
13. Sfera de aplicare a Codului civil în materia vânzării internaționale de mărfuri.....	182
CAPITOLUL II. ÎNCHEIEREA (FORMAREA) CONTRACTULUI.....	184
Secțiunea 1. Aspecte privind negocierile precontractuale.....	184
14. Conținutul și obligațiile principale ale părților în faza negocierii contractului	184
Secțiunea a 2-a. Oferta de contractare.....	184
15. Condițiile esențiale ale ofertei.....	184
16. Retractarea ofertei și revocarea acesteia	185

Secțiunea a 3-a. Acceptarea ofertei	186
17. Noțiunea de acceptare și formele acesteia.....	186
18. Efectele juridice ale tăcerii (inacțiunii)	186
19. Corelația dintre conținutul ofertei și cel al acceptării.....	186
20. Termenele în care acceptarea produce efecte. Efectele acceptării în termen. Momentul încheierii contractului	187
21. Efectele acceptării tardive	189
22. Locul încheierii contractului	189
Secțiunea a 4-a. Încheierea contractului pe bază de clauze standard	190
23. Definiția, forța juridică și avantajele clauzelor standard	190
24. Principalele tipuri de clauze standard.....	191
Secțiunea a 5-a. Prevederi speciale privind încheierea contractelor prin mijloace electronice și la distanță	193
25. Reglementări de drept intern	193
26. Legea-model a UNCITRAL privind comerțul electronic	195
Secțiunea a 6-a. Încheierea contractelor supuse regimului autorizațiilor de import-export.....	196
§1. Precizări prealabile. Izvoarele regimului juridic al autorizațiilor de import-export	196
27. Precizări prealabile.....	196
28. Principalele convenții internaționale care conțin prevederi privind autorizațiile de import-export.....	196
29. Prioritatea aplicării regulamentelor U.E. în ce privește regimul importurilor și exporturilor.....	197
30. Prevederi de drept intern privind autorizațiile de import-export.....	198
§2. Efectele autorizațiilor de import-export asupra contractului (aspecte procedurale și de fond)	199
31. Caracterul normelor privind autorizațiile de import-export	199
32. Obligația de obținere a autorizațiilor de import-export și natura juridică a acesteia	199
33. Cerințe procedurale privind cererea de eliberare a autorizației.....	200
34. Implicațiile refuzului eliberării autorizației de import-export asupra contractului.....	201
35. Regimul procedural al contestației împotriva refuzului de emitere a autorizației de import-export.....	201
Secțiunea a 7-a. Încheierea operațiunilor contractuale complexe în comerțul internațional, cu referire specială la cele de offset	202
36. Operațiunile contractuale complexe în comerțul internațional – noțiune și forme.....	202
37. Operațiunile de <i>offset</i> – noțiune, terminologie, natură juridică	202
38. Prevederi privind <i>offsetul</i> în reglementările internaționale și europene	203
39. Reglementări privind <i>offsetul</i> în dreptul român. Avantajele pe care le prezintă.....	203
40. Felurile operațiunilor de <i>offset</i> din punct de vedere al numărului de părți implicate.....	205
41. Felurile operațiunilor de <i>offset</i> din punct de vedere al obiectului lor.....	205

42. Forma contractelor care alcătuiesc operațiunea de <i>offset</i>	206
43. Conținutul specific al contractelor care alcătuiesc operațiunea de <i>offset</i>	207
CAPITOLUL III. INTERPRETAREA, FORMA, LIMBA ȘI PROBA	
CONTRACTULUI	208
Secțiunea 1. Criterii de interpretare a contractului.....	208
§1. Interpretarea după criterii intrinseci contractului.....	208
44. Voința reală concordantă a părților.....	208
45. Buna-credință și derivatele sale.....	208
46. Natura contractului.....	209
47. Caracterul unitar al contractului.....	209
48. Rațiunea contractului de a produce efecte juridice.....	210
49. „ <i>In dubio pro debitori</i> ”.....	210
§2. Interpretarea după criterii extrinseci contractului.....	210
50. „Persoana rezonabilă”, criteriu subsidiar în cazul în care intenția reală a părților nu poate fi determinată.....	210
51. Uzanțele comerciale internaționale și obișnuințele care s-au statornicit între părțile contractante.....	211
52. Clauzele standard.....	211
53. Principiile generale aplicabile contractelor comerciale internaționale.....	212
Secțiunea a 2-a. Forma și limba contractului.....	212
§1. Forma contractului.....	212
54. Principiul consensualismului și excepțiile de la acesta.....	212
55. Tipurile de forme scrise utilizate de părțile contractante.....	213
§2. Limba în care este încheiat contractul.....	214
56. Particularitățile pentru contractele de comerț internațional.....	214
Secțiunea a 3-a. Aspecte specifice privind proba contractelor de comerț internațional.....	215
57. Regulile generale care guvernează materia.....	215
58. Reglementări speciale pentru cazul în care în raportul juridic apare un element de extraneitate.....	215
59. Reglementări speciale privind înscrisurile sub semnătură privată întocmite de profesioniștii comercianți.....	216
60. Particularități privind factura, ca mijloc de probă.....	216
61. Registrele profesioniștilor comercianți.....	216
62. Înscrisurile pe suport informatic.....	217
63. Înscrisurile (documentele) în formă electronică.....	217
64. Proba cu contractele încheiate pe formulare standardizate.....	220
65. Puterea doveditoare a înscrisurilor teleimprimite.....	220
66. Înscrisurile autentice.....	220
67. Expertiza, ca mijloc de probă.....	221
68. Particularități privind administrarea probelor în arbitrajul de comerț internațional.....	221

<i>SUBTITLUL 2. CONȚINUTUL ȘI EFECTELE CONTRACTULUI</i>	223
CAPITOLUL 1. REGIMUL LEGAL AL OBLIGAȚIILOR VÂNZĂTORULUI	223
1. Aspecte generale	223
Secțiunea 1. Predarea mărfii	223
2. Locul predării mărfii (art. 31)	223
3. Data predării mărfii (art. 33)	224
Secțiunea a 2-a. Remiterea documentelor care se referă la marfă	225
4. Reglementarea obligației (art. 34)	225
Secțiunea a 3-a. Conformitatea mărfurilor	225
5. Definiția obligației de conformitate [art. 35 alin. (1)]	225
6. Cazurile în care obligația de conformitate se consideră îndeplinită [art. 35 alin. (1) și (2)]	225
7. Obligații conexe obligației de conformitate	226
Secțiunea a 4-a. Predarea mărfii libere de orice drept sau pretenție a unui terț	227
8. Reglementarea generală a obligației de protecție juridică (art. 41)	228
9. Reglementarea specială a obligației de protecție juridică în cazul invocării de către terț a unui drept de proprietate intelectuală (art. 42)	228
CAPITOLUL II. REGIMUL LEGAL AL OBLIGAȚIILOR CUMPĂRĂTORULUI	229
10. Aspecte generale	229
Secțiunea 1. Plata prețului	229
11. Conținutul obligației (art. 53 și 54)	229
12. Modalitatea specială de determinare a prețului (art. 55)	230
13. Locul plății prețului (art. 57)	231
14. Data plății prețului (art. 58)	231
15. Aplicarea regulii <i>dies interpellat pro hominem</i> în ce privește plata prețului (art. 59)	232
Secțiunea a 2-a. Îndeplinirea de către cumpărător a formalităților necesare predării și preluarea efectivă a mărfii predate	232
16. Conținutul obligațiilor cumpărătorului (art. 60)	232
CAPITOLUL III. STABILIREA DE CĂTRE PĂRȚI A CONȚINUTULUI CONTRACTULUI, PRIN RECEPȚIUNEA CONTRACTUALĂ A UNEI REGULI INCOTERMS 2020	233
Secțiunea 1. Sistematizarea obligațiilor părților	233
17. Reglementarea în materie	233
Secțiunea a 2-a. Principalele obligații în cadrul fiecărei reguli Incoterms 2020 și distribuirea acestora între părțile contractante	234
18. Obligațiile generale (A1/B1)	234
§1. EXW – Ex Works (<i>insert named place of delivery</i>)/Franco fabrică (cu arătarea locului de livrare convenit)	234
19. Livrarea mărfii (A2)	234
20. Transportul (A4/B4)	235
21. Asigurarea (A5/B5)	235

22. Formalitățile de import/export (A7/B7)	235
23. Concluzii privind regula EXW	236
§2. FCA – Free Carrier (<i>insert named place of delivery</i>)/Franco transportator (cu arătarea locului de livrare convenit).....	236
24. Livrarea mărfii (A2)	236
25. Transportul (A4/B4).....	236
26. Asigurarea (A5/B5).....	236
27. Formalitățile de import/export (A7/B7)	237
28. Concluzii privind regula FCA	237
§3. CPT – <i>Carriage Paid To (insert named place of destination)</i> / Transport plătit până la (cu arătarea locului de destinație convenit).....	237
29. Livrarea mărfii (A2)	237
30. Transportul (A4/B4).....	237
31. Asigurarea (A5/B5).....	237
32. Formalitățile de import/export (A7/B7)	237
33. Concluzii privind regula CPT	238
§4. CIP – <i>Carriage and Insurance Paid To (insert named place of destination)</i> /Transport și asigurare plătite până la (cu arătarea locului de destinație convenit).....	238
34. Livrarea mărfii (A2)	238
35. Transportul (A4/B4).....	238
36. Asigurarea (A5/B5).....	238
37. Formalitățile de import/export (A7/B7)	239
38. Concluzii privind regula CIP.....	239
§5. DAP – <i>Delivered at Place (insert named place of destination)</i> /Livrat la loc (cu arătarea locului de destinație convenit)	239
39. Livrarea mărfii (A2)	239
40. Transportul (A4/B4).....	239
41. Asigurarea (A5/B5).....	239
42. Formalitățile de import/export (A7/B7)	240
43. Concluzii privind regula DAP.....	240
§6. DPU – <i>Delivered at Place Unloaded (insert named place of destination)</i> / Livrat la loc descărcat (cu indicarea locului de destinație convenit).....	240
44. Livrarea mărfii (A2)	240
45. Transportul (A4/B4).....	240
46. Asigurarea (A5/B5).....	240
47. Formalitățile de import/export (A7/B7)	241
48. Concluzii privind regula DPU.....	241
§7. DDP – <i>Delivered Duty Paid (insert named place of destination)</i> / Livrat cu taxe vamale plătite (cu indicarea locului de destinație convenit)	241
49. Livrarea mărfii (A2)	241
50. Transportul (A4/B4).....	241
51. Asigurarea (A5/B5).....	241
52. Formalitățile de import/export (A7/B7)	241
53. Concluzii privind regula DDP.....	242

§8. FAS – <i>Free Alongside Ship (insert named port of shipment)</i> /Franco de-a lungul vasului (cu indicarea portului de încărcare convenit).....	242
54. Livrarea mărfii (A2).....	242
55. Transportul (A4/B4).....	242
56. Asigurarea (A5/B5).....	243
57. Formalitățile de import/export (A7/B7).....	243
58. Concluzii privind regula FAS.....	243
§9. FOB – <i>Free on Board (insert named port of shipment)</i> /Franco la bord (cu indicarea portului de încărcare convenit).....	244
59. Livrarea mărfii (A2).....	244
60. Transportul (A4/B4).....	244
61. Asigurarea (A5/B5).....	244
62. Formalitățile de import/export (A7/B7).....	245
63. Concluzii privind regula FOB.....	245
§10. CFR – <i>Cost and Freight (insert named port of destination)</i> /Cost și navlu (cu indicarea portului de destinație convenit).....	245
64. Livrarea mărfii (A2).....	245
65. Transportul (A4/B4).....	245
66. Asigurarea (A5/B5).....	246
67. Formalitățile de import/export (A7/B7).....	246
68. Concluzii privind regula CFR.....	246
§11. CIF – <i>Cost, Insurance and Freight (insert named port of destination)</i> /Cost, asigurare și navlu (cu indicarea portului de destinație convenit).....	246
69. Livrarea mărfii (A2).....	246
70. Transportul (A4/B4).....	246
71. Asigurarea (A5/B5).....	246
72. Formalitățile de import/export (A7/B7).....	247
73. Concluzii privind regula CIF.....	247
§12. Obligații comune prevăzute în mai multe reguli Incoterms.....	247
74. Enumerarea obligațiilor.....	247
 CAPITOLUL IV. RĂSPUNDEREA CONTRACTUALĂ A PĂRȚILOR.....	248
Secțiunea 1 Aspecte generale privind răspunderea contractuală.....	248
75. Posibilitățile legale de care dispune o parte contractantă în cazul încălcării obligațiilor contractuale de către cealaltă parte.....	248
76. Regimul juridic al sintagmei „contravenție esențială la contract”.....	248
77. Prioritatea acordată răspunderii contractuale prin executarea în natură a obligațiilor.....	249
78. Acordarea unui termen judiciar de grație este prohibită.....	250
79. Acordarea unui termen convențional pentru executare este încurajată.....	251
80. Regimul general al notificării sau altor comunicări între părțile contractante.....	252
Secțiunea a 2-a. Răspunderea contractuală a vânzătorului.....	252
81. Aspecte generale.....	252

§1. Modalități de răspundere care implică executare în natură de către vânzător a obligațiilor sale.....	253
82. Posibilitatea cumpărătorului de a cere executarea directă de către vânzător a obligațiilor sale [art. 46 alin. (1)].....	253
83. Posibilitățile de care beneficiază cumpărătorul în cazul în care vânzătorul a încălcat obligația de conformitate a mărfii cu contractul	253
84. Repararea, la cererea vânzătorului, a oricărei lipse a obligațiilor sale (art. 48).....	254
85. Drepturile cumpărătorului în caz de predarea parțială a mărfurilor de către vânzător (art. 51)	255
86. Drepturile cumpărătorului în caz de predare înainte de data stabilită [art. 52 alin. (1)]	255
87. Drepturile cumpărătorului în caz de predare a unei cantități superioare celei prevăzute în contract [art. 52 alin. (2)].....	255
§2. Condițiile în care cumpărătorul poate declara contractul rezolvit (art. 49).....	255
88. Aspecte generale	255
89. Condiția generală: încălcarea esențială a contractului de către vânzător [art. 49 alin. (1) lit. a)].....	256
90. Condiția specială în cazul în care vânzătorul a încălcat obligația de predare a mărfii [art. 49 alin. (1) lit. b)]	256
91. Condițiile speciale în cazul în care vânzătorul a încălcat o altă obligație contractuală decât cea a predării mărfii [art. 49 alin. (2)]	256
Secțiunea a 3-a. Răspunderea contractuală a cumpărătorului	257
92. Aspecte generale	257
§1. Modalitățile de răspundere care implică executare în natură de către cumpărător a obligațiilor sale	258
93. Posibilitatea vânzătorului de a cere executarea directă de către cumpărător a obligațiilor sale (art. 62).....	258
94. Posibilitățile de care beneficiază vânzătorul atunci când cumpărătorul nu și-a executat obligația de a specifica forma, măsura sau alte caracteristici ale mărfurilor (art. 65).....	258
§2. Condițiile în care vânzătorul poate declara contractul rezolvit (art. 64)	259
95. Aspecte generale	259
96. Condiția generală: încălcarea esențială a contractului de către cumpărător [art. 64 alin. (1) lit. a)].....	259
97. Condiția specială în cazul în care cumpărătorul a încălcat obligația de plată a prețului sau de preluare a mărfii predate [art. 64 alin. (1) lit. b)]	259
98. Condițiile speciale în cazul în care cumpărătorul a încălcat o altă obligație contractuală decât cea a plății prețului [art. 64 alin. (2)].....	260
 CAPITOLUL V. EFECTELE SPECIFICE ALE CONTRACTULUI DE VÂNZARE, CA UN CONTRACT SINALAGMATIC.....	 261
99. Aspecte generale	261

Secțiunea 1. Suspendarea (amânarea) executării obligațiilor	261
100. Temeiul juridic al reglementării în Convenția asupra c.v.i.m. (art. 71)	261
101. Condițiile în care o parte poate amâna executarea obligațiilor sale [art. 71 alin. (1)]	261
102. Opoziția vânzătorului ca mărfurile expediate de el să fie remise cumpărătorului [art. 71 alin. (2)]	262
103. Condiții speciale, procedurale și de fond, pentru valabilitatea amânării executării [art. 71 alin. (3)]	262
104. Prevederi privind suspendarea executării contractului în Principiile UNIDROIT și în dreptul român	263
Secțiunea a 2-a. Reglementări generale privind rezoluțiunea contractului	264
105. Aspecte generale	264
106. Regula rezoluțiunii unilaterale și extrajudiciare	264
107. Condiția procedurală a valabilității rezoluțiunii unilaterale – notificarea celeilalte părți (art. 26 și art. 27)	264
108. Pactul comisoriu (rezoluțiunea amiabilă) este valabil(ă) (art. 29)	265
109. Rezoluțiunea pentru încălcarea contractului înainte de data executării (art. 72)	265
110. Regimul rezoluțiunii în cazul contractelor cu predări succesive (art. 73)	266
Secțiunea a 3-a. Reglementări generale privind efectele rezoluțiunii contractului	267
111. Efectul liberator de obligații și excepțiile [art. 81 alin. (1)]	267
112. Efectul restituirii integrale a prestațiilor [art. 81 alin. (2)]	268
113. Modalitățile efectului restituirii prestațiilor (art. 82-84)	268
114. Prevederi privind rezoluțiunea contractului în Principiile UNIDROIT și în dreptul român	270
Secțiunea a 4-a Regimul juridic al riscurilor în contractele de comerț internațional	271
<i>Subsecțiunea 1. Elementele esențiale și clasificarea riscurilor; principalele clauze de asigurare împotriva acestora</i>	271
§1. Elementele definitorii și clasificarea riscurilor contractuale în comerțul internațional	271
115. Elementele definitorii ale riscurilor	271
116. Clasificarea riscurilor	272
§2. Principalele clauze de asigurare împotriva riscurilor	272
2.1. Clasificarea și importanța clauzelor	272
117. Clasificarea clauzelor	272
118. Importanța clauzelor de asigurare împotriva riscurilor	274
2.2. Clauzele de adaptare a contractului	275
2.2.1. Clauza de impreviziune (hardship)	275
119. Originea clauzei și explicarea noțiunii	275
120. Principalele izvoare ale clauzei de <i>hardship</i> în dreptul comerțului internațional	276

121. Clauza de impreviziune, excepție de la principiul forței obligatorii a contractului.....	276
122. Elementele esențiale ale clauzei de impreviziune (<i>hardship</i>)	276
123. Procedura de adaptare a contractului ca efect al clauzei de impreviziune (<i>hardship</i>).....	278
2.2.2. Clauza ofertei concurente	279
124. Elementele esențiale ale clauzei.....	279
125. Procedura de adaptare a contractului ca efect al clauzei	280
2.2.3. Clauza clientului celui mai favorizat	281
126. Elementele esențiale ale clauzei.....	281
127. Procedura de adaptare a contractului ca efect al clauzei	283
2.3. Clauzele de menținere a valorii contractului (clauzele de indexare)	283
128. Aspecte generale	283
2.3.1. Clauza de indexare monetară bazată pe o monedă de cont în circulație (reală).....	284
129. Elementele esențiale ale clauzei.....	284
130. Mecanismul de menținere a valorii contractului ca efect al clauzei.....	285
2.3.2. Clauza de indexare monetară bazată pe o monedă de cont virtuală.....	285
131. Aspecte generale	285
132. Elementele esențiale ale clauzei monetare bazate pe Drepturile Speciale de Tragere ale Fondului Monetar Internațional ca monedă de cont virtuală.....	286
2.3.3. Clauza de indexare nemonetară (de revizuire a prețului)	287
133. Elementele esențiale ale clauzei.....	287
134. Formele clauzelor de indexare nemonetară.....	287
135. Procedura de indexare a prețului ca efect al clauzei	288
<i>Subsecțiunea a 2-a. Prevederi privind transferul riscurilor în Convenția asupra c.v.i.m.</i>	288
136. Obiectul și efectul juridic al transferului riscurilor (art. 66)	288
137. Momentul când riscurile se transferă de la vânzător către cumpărător (art. 67, 68 și 69)	289
CAPITOLUL VI. REGIMUL JURIDIC AL DAUNELOR-INTERESE.....	291
138. Aspecte generale	291
Secțiunea 1. Prevederi privind regimul daunelor-interese și al dobânzii în Convenția asupra c.v.i.m.	291
139. Observații generale.....	291
140. Modalitatea generală de determinare a quantumului daunelor-interese (art. 74)	291
141. Cuantificarea daunelor-interese în situația specială a rezoluțiunii contractului.....	292
142. Obligația de cooperare a părții care invocă încălcarea contractului de către cealaltă parte și efectele încălcării acestei obligații pe planul daunelor-interese (art. 77)	294

143. Prevederile Convenției asupra c.v.i.m. privind dobânzile (art. 78).....	295
Secțiunea a 2-a. Prevederi privind regimul daunelor-interese în alte convenții internaționale la care România este parte și în Principiile UNIDROIT	295
144. Prevederi privind dobânzile în alte convenții internaționale la care România este parte	295
145. Principalele prevederi din Principiile UNIDROIT	295
Secțiunea a 3-a. Prevederi ale dreptului român privind dobânzile în contractele de comerț internațional	296
146. Aspecte generale	296
147. Regimul juridic al dobânzii convenționale.....	297
148. Regimul juridic al dobânzii legale.....	298
CAPITOLUL VII. REGIMUL JURIDIC AL FORȚEI MAJORE	302
149. Aspecte generale	302
Secțiunea 1. Regimul juridic al cauzei exoneratoare de răspundere potrivit Convenției asupra c.v.i.m.	302
150. Condițiile exonerării de răspundere [art. 79 alin. (1)]	302
151. Condițiile în care o parte este exonerată de răspundere dacă neexecutarea este determinată de neexecutarea de către un terț [art. 79 alin. (2)].....	303
152. Perioada de timp pentru care se produce exonerarea de răspundere [art. 79 alin. (3)]	303
153. Cerința notificării împiedicării și consecințele neefectuării acesteia [art. 79 alin. (4) și (5)]	303
154. Consecințele neexecutării contractului din culpa părții adverse (art. 80).....	304
Secțiunea a 2-a. Prevederi privind forța majoră în Principiile UNIDROIT și în Clauza model privind forța majoră a C.C.I. (2003).....	304
155. Prevederi privind forța majoră în Principiile UNIDROIT.....	304
156. Principalele prevederi conținute în Clauza model privind forța majoră a C.C.I. (2003).....	305
Secțiunea a 3-a Prevederi ale dreptului român privind forța majoră, care privesc dreptul comerțului internațional	306
157. Sediul materiei și aplicații ale forței majore în practica arbitrală guvernată de dreptul român	306
158. Proba forței majore în dreptul român al comerțului internațional	307
<i>SUBTITLUL 3. PRESCRIPTIA EXTINGTIVĂ ÎN CONTRACTELE DE COMERȚ INTERNĂTIONAL</i>	309
1. Aspecte generale	309
CAPITOLUL I. PREVEDERILE CONVENȚIEI ASUPRA PRESCRIPTIEI	309
§1. Durata și punctul de plecare al termenului de prescripție.....	309
2. Durata termenului de prescripție (art. 8)	309
3. Regula generală privind punctul de plecare al termenului de prescripție (art. 9)	309

4. Regulile speciale privind punctul de plecare al termenului de prescripție (art. 10, 11 și 12)	309
§2. Incidente care pot surveni pe parcursul curgerii termenului de prescripție	313
5. Aspecte generale	313
2.1. Încetarea curgerii termenului de prescripție (art. 13-20)	313
6. Prima cauză de încetare a curgerii termenului de prescripție: îndeplinirea de către creditor a unui act de procedură împotriva debitorului (art. 13-18)	313
7. A doua cauză de încetare a curgerii termenului de prescripție: debitorul recunoaște obligația sa față de creditor (art. 20)	316
8. A treia cauză, posibilă, de încetare a curgerii termenului de prescripție: săvârșirea de către creditor a unui alt act care, potrivit legii statului de sediu al debitorului, are ca efect începerea unui nou termen de prescripție (art. 19)	316
2.2. Prelungirea termenului de prescripție inițial (art. 21)	317
9. Condițiile prelungirii termenului de prescripție	317
10. Efectul survenirii împrejurării	317
§3. Modificarea termenului prescripției de către părți. Limitarea generală a termenului de prescripție	318
11. Modificarea termenului prescripției de către părți (art. 22)	318
12. Durata maximă a termenului de prescripție (art. 23)	318
§4. Efectele expirării termenului de prescripție (art. 24-27)	319
13. Reglementarea în materie	319
§5. Calcularea termenului de prescripție. Efectul internațional al prevederilor Convenției privind cauzele de încetare a prescripției prevăzute de art. 13-19	319
14. Calcularea termenului de prescripție (art. 28-29)	319
15. Efectul internațional al prevederilor Convenției privind cauzele de încetare a prescripției prevăzute de art. 13-19 (art. 30)	320

CAPITOLUL II. PRESCRIPTIA EXTINGTIVĂ ÎN ALTE CONVENȚII INTERNAȚIONALE LA CARE ROMÂNIA ESTE PARTE ȘI ÎN PRINCIPIILE UNIDROIT. PREVEDERI ALE DREPTULUI ROMÂN PRIVIND PRESCRIPTIA EXTINGTIVĂ CARE INTERESEAZĂ DREPTUL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL	321
16. Prescripția extingtivă în alte convenții internaționale la care România este parte	321
17. Prescripția extingtivă în Principiile UNIDROIT	321
18. Prevederi ale dreptului român privind prescripția extingtivă care interesează dreptul comerțului internațional	322

TITLUL IV. CONTRACTELE DE INTERMEDIERE ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL, CU SPECIALĂ PRIVIRE ASUPRA CONTRACTULUI DE AGENȚIE 324

CAPITOLUL I. DEFINIȚIA ȘI PARTICULARITĂȚILE INTERMEDIERII. CLASIFICAREA CONTRACTELOR DE INTERMEDIERE ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL.....324

1. Definiția intermedierei în comerțul internațional.....324
2. Particularitățile intermedierei în comerțul internațional 324
3. Clasificarea contractelor de intermediere din comerțul internațional 325

CAPITOLUL II. ANALIZA SINTETICĂ A PRINCIPALELOR CONTRACTE DE INTERMEDIERE ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL, ALTELE DECÂT CONTRACTUL DE AGENȚIE.....326

- §1. Contractul în temeiul căruia intermediarul acționează, în relația cu terțul, în numele și pe seama principalului (mandatul cu reprezentare) 326
  4. Natura juridică, izvoarele și elementele definiției ale contractului de mandat cu reprezentare.....326
  5. Caracterele juridice și efectele contractului de mandat cu reprezentare 326
  6. Mandatul acordat administratorului unei societăți de comerț, ca specie a mandatului comercial 327
- §2. Contractele în temeiul cărora intermediarul acționează, în relația cu terțul, în nume propriu, dar pe seama principalului (mandatul fără reprezentare) 328
  7. Aspecte generale 328
    - 2.1. Contractul de comision 328
  8. Natura juridică, izvoarele și elementele definiției ale contractului de comision 328
  9. Caracterele juridice și efectele contractului de comision 329
    - 2.2. Contractul de consignație.....330
  10. Natura juridică, izvoarele și definiția contractului de consignație 330
  11. Caracterele juridice și efectele contractului de consignație.....330
    - 2.3. Contractul de expediție 332
  12. Natura juridică, izvoarele și definiția contractului de expediție 332
  13. Caracterele juridice și efectele contractului de expediție 333
    - 2.4. Contractul de prestații terminale 334
  14. Natura juridică, definiția și efectele contractului de prestații terminale.....334
- §3. Contractele de intermediere în care intermediarul acționează ca un profesionist independent, în temeiul împuternicirii acordate de principal 335
  - 3.1. Felurile contractelor de intermediere care fac parte din această categorie 335
  15. Aspecte generale 335
    - 3.2. Contractul de intermediere ocazională.....335
  16. Izvoarele contractului de intermediere ocazională.....335
  17. Definiția și comparația cu contractul de agenție.....336

18. Efectele contractului de intermediere ocazională.....	336
§4. Contracte în care intermediarul acționează în relația cu terțul în numele și pe seama lui însuși, dar în realizarea unui interes economic și juridic comun cu principalul	338
19. Aspecte generale	338
4.1. Contractul de franciză	338
20. Izvoarele contractului de franciză	338
21. Definiția contractului de franciză.....	338
22. Obiectul contractului de franciză	339
23. Efectele contractului de franciză.....	340
24. Organizarea instituțională a francizei.....	342
4.2. Contractul de distribuție.....	343
25. Izvoarele și denumirea contractului de distribuție	343
26. Elementele definiției ale contractului de distribuție	343
CAPITOLUL III. CONTRACTUL DE AGENȚIE ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL	345
Secțiunea 1. Izvoarele și elementele definiției ale contractului de agenție în comerțul internațional	345
27. Izvoarele contractului de agenție.....	345
28. Elementele definiției ale contractului de agenție.....	346
Secțiunea a 2-a. Forma și efectele contractului de agenție.....	348
29. Forma contractului de agenție	348
30. Efectele contractului de agenție: obligațiile comune ale părților	348
31. Efectele contractului de agenție: obligațiile agentului	348
32. Efectele contractului de agenție: obligațiile principalului.....	351
33. Efectele contractului de agenție: regimul subagenților	353
Secțiunea a 3-a. Încetarea contractului de agenție	353
34. Aspecte generale	353
35. Cauzele de încetare a contractului de agenție	354
36. Drepturile și obligațiile părților după încetarea contractului de agenție	354
TITLUL V. CONTRACTUL DE TRANSPORT DE MĂRFĂ ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL	357
CAPITOLUL 1. ASPECTE GENERALE.....	357
1. Rolul contractului de transport în comerțul internațional	357
2. Izvoarele contractului de transport de marfă în comerțul internațional și structura analizei.....	357
3. Forța juridică a normelor din convențiile internaționale	358
CAPITOLUL II. DEFINIȚIA ȘI CARACTERELE GENERALE ALE CONTRACTELOR DE TRANSPORT DE MĂRFĂ. DOVADA CONTRACTULUI	360
4. Definiția și caracterele generale ale contractelor de transport de marfă	360
5. Dovada contractului de transport de marfă	362

CAPITOLUL III. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR ȘI ALE DESTINATARULUI ÎN CONTRACTELE DE TRANSPORT DE MARFĂ.....		364
6. Aspecte generale		364
7. Obligația de predare (livrare) a mărfii.....		364
8. Obligația de încărcare a mărfii în mijlocul de transport.....		365
9. Obligația de verificare a mărfii		365
10. Obligația de furnizare a documentelor necesare pentru îndeplinirea formalităților administrative și de realizare a acestor formalități.....		365
11. Obligația expeditorului de a semnala transportatorului caracterul periculos al mărfii încredințate spre transport.....		366
12. Obligația transportatorului de a efectua transportul, cu mijloacele adecvate și cu respectarea termenului de livrare		366
13. Obligația transportatorului de a solicita instrucțiuni în cazul în care apar impedimente pe timpul transportului sau la livrare		367
14. Dreptul expeditorului sau destinatarului de a dispune de marfă		367
15. Obligația transportatorului de livrare a mărfii și de predare a documentului de transport; dreptul corelativ al destinatarului		368
16. Obligația de descărcare a mărfii din mijlocul de transport.....		368
17. Obligația de plată a prețului (tarifului) de transport.....		369
 CAPITOLUL IV. RĂSPUNDEREA TRANSPORTATORULUI ÎN CONTRACTELE DE TRANSPORT DE MARFĂ		370
Secțiunea 1. Aspecte de fond privind răspunderea transportatorului		370
18. Cazurile (cauzele) de răspundere a transportatorului și perioada răspunderii.....		370
19. Cauzele exoneratoare de răspundere. Temeiul răspunderii transportatorului		370
20. Răspunderea pentru pierderea totală sau parțială și pentru avarierea mărfii		371
21. Răspunderea pentru întârzierea în livrarea (eliberarea) mărfii.....		373
22. Decăderea transportatorului din dreptul de a invoca limitele răspunderii.....		374
23. Dobânda aplicabilă asupra despăgubirii.....		374
Secțiunea a 2-a. Aspecte de procedură privind răspunderea transportatorului.....		375
24. Procedura prealabilă acțiunii în justiție		375
25. Persoanele care pot avea calitatea de reclamant în acțiunea în justiție împotriva transportatorului.....		376
26. Instanța judecătorească competentă să soluționeze acțiunea în justiție împotriva transportatorului.....		376
27. Competența arbitrajului în soluționarea acțiunii împotriva transportatorului		377
28. Prescripția dreptului la acțiune în răspunderea transportatorului		378

TITLUL VI. CONTRACTUL DE ASIGURARE DE MARFĂ (CARGO) ÎN COMERȚUL INTERNAȚIONAL	380
CAPITOLUL I. ASPECTE GENERALE	380
1. Rolul contractului de asigurare de marfă în comerțul internațional	380
2. Clasificarea și izvoarele contractului de asigurare de marfă în comerțul internațional. Structura analizei	380
3. Prevederile Incoterms 2020 privind obligația de asigurare a mărfii în contractul de vânzare internațională de marfă.....	382
CAPITOLUL II. CONTRACTUL DE ASIGURARE DE MARFĂ.....	384
Secțiunea 1. Definiția. Părțile contractante și intermediarii în asigurare. Forma, proba și felurile contractului de asigurare de marfă	384
4. Definiția contractului de asigurare de marfă	384
5. Părțile contractului de asigurare și intermediarii în asigurare	385
6. Forma și proba contractului de asigurare de marfă	386
7. Felurile contractului de asigurare de marfă.....	387
Secțiunea a 2-a. Conținutul contractului de asigurare de marfă.....	388
8. Principalele obligații ale părților contractante. Particularitățile riscului asigurat în contractele de asigurare de marfă	388
9. Principiile esențiale care guvernează conținutul contractului de asigurare de marfă	389
10. Riscurile acoperite și excluderile de la acoperire: prevederile Institute Cargo Clauses (A), (B) și (C).....	391
11. Avaria comună	392
12. Avaria individuală.....	394
CAPITOLUL III. ASPECTE SPECIALE PRIVIND CONTRACTUL	395
DE ASIGURARE AERIANĂ DE MARFĂ.....	395
13. Asigurarea aeriană supusă Institute Cargo Clauses (Air).....	395
14. Prevederi privind asigurarea aeriană de marfă conținute în Regulamentul (CE) nr. 785/2004	395
CAPITOLUL IV. ASPECTE PRIVIND PROCEDURA DE RECUPERARE A DAUNELOR ACOPERITE PRIN CONTRACTELE DE ASIGURARE	397
15. Izvoarele procedurii	397

TITLUL I

ASPECTE GENERALE PRIVIND DREPTUL COMERȚULUI INTERNAȚIONAL

Capitolul I

DEFINIȚIA, OBIECTUL, CONȚINUTUL ȘI IMPORTANȚA DREPTULUI COMERȚULUI INTERNAȚIONAL

1. Definiția dreptului comerțului internațional al României

Dreptul comerțului internațional este definit în mai multe moduri în literatura de specialitate.

Astfel, în literatura română de specialitate, într-o lucrare de referință din anul 1985, se arată că dreptul comerțului internațional are ca „obiect de reglementare raporturile patrimoniale dintre persoane fizice și persoane juridice aflate pe picior de egalitate de drept, raporturi care se nasc în cadrul colaborării economice internaționale”, raporturi „care se definesc prin două caracteristici coexistente: comercialitatea și internaționalitatea”¹.

În doctrina mai recentă, dreptul comerțului internațional este definit, în esență, ca fiind „ansamblul normelor care reglementează relațiile de comerț internațional și de cooperare economică și tehnico-științifică internaționale, în care părțile se află pe poziție de egalitate juridică”, raporturile juridice ale comerțului stabilindu-se „între persoane fizice și persoane juridice”².

Un alt autor definește dreptul comerțului internațional al României ca fiind „o materie juridică pluridisciplinară”, constituită în principal din „ansamblul normelor care reglementează raporturile patrimoniale, cu caracter de internaționalitate, desfășurate în cadrul comerțului internațional sau cooperării economice internaționale, încheiate între persoane fizice și/sau juridice române și străine care întrunesc calitatea de profesioniști comercianți, inclusiv între asemenea persoane și stat – dacă statul acționează *de iure gestionis* –, raporturi în care părțile se află pe poziție de egalitate juridică”³.

În literatura străină de specialitate, dreptul comerțului internațional este definit prin obiectul său, și anume „înțelegerile comerciale internaționale privitoare la exportul de bunuri sau servicii de la o țară la alta” [*„international trade transactions relate(d) to the exportation of goods or services from one country to another”*], la care participă o gamă variată de părți, precum exportatorul („*exporter*”) și cumpărătorul („*buyer*”) din străinătate („*abroad*”), în mod direct sau prin intermediari specializați („*agents*”)⁴.

---

¹ O. Căpățină, B. Ștefănescu, *Tratat de drept al comerțului internațional*, vol. I, Partea generală, Ed. Academiei, 1985, p. 23.

² I. Macovei, *Tratat de drept al comerțului internațional*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, pp. 12, 13.

³ Dragoș-A. Sitaru, *Dreptul comerțului internațional*, Tratat, Partea generală, ed. a II-a, Ed. Universul Juridic, București, 2017, p. 101.

⁴ C. Murray, D. Holloway, D. Timson-Hunt, *Schmitthoff: The Law and Practice of International Trade*, Partea întâi, Capitolul 1 – Introducere, ed. a 12-a, Ed. Sweet & Maxwell, Londra, 2012.

În ce ne privește, preferăm să definim dreptul comerțului internațional, dat fiind caracterul său complex, prin elementele esențiale (definitorii) caracteristice menționate în cele ce urmează.

2. Obiectul dreptului comerțului internațional

Obiectul dreptului comerțului internațional îl constituie raporturile juridice pe care le reglementează.

Analizăm în continuare, în esență, particularitățile raporturilor juridice de comerț internațional.

1) Dreptul comerțului internațional reglementează raporturi juridice în care ambele părți au calitatea de profesioniști comercianți sau cel puțin una dintre ele are această calitate.

Natura subiectelor raporturilor juridice de comerț internațional constituie un element esențial de particularizare a dreptului comerțului internațional.

Participanții rezidenți (de naționalitate română) la raporturile juridice de comerț internațional sunt, în cea mai mare parte ca cazurilor, societățile de comerț, dar și persoanele fizice autorizate, precum și alte categorii de participanți¹.

Pentru a putea desfășura în mod legal o activitate de comerț internațional, participanții trebuie să aibă calitatea de comercianți.

În concepția noului Cod civil român (în vigoare de la 1 octombrie 2011), care împărtășește concepția monistă privind dreptul civil, comerciantul constituie o categorie de profesionist.

Într-adevăr, potrivit prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, noțiunea de „profesionist” prevăzută la art. 3 C. civ. include, în primul rând, categoria de „comerciant”, care se caracterizează prin faptul că este o persoană autorizată să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege. Totodată, conform dispozițiilor art. 6 alin. (1) din aceeași lege, „comercianți” se consideră a fi „persoanele fizice sau, după caz, [...] persoanele juridice supuse înregistrării în registrul comerțului, potrivit prevederilor art. 1 din Legea (în prezent, nota noastră) nr. 265/2022 privind registrul comerțului”².

Din aceste prevederi legale rezultă că, în lumina noului Cod civil român, calitatea de comerciant este dată, în principiu, de îmbinarea unui element obiectiv – și anume desfășurarea unei activități organizate sub formă de întreprindere –, cu elementul formal al înregistrării în registrul comerțului³.

Potrivit prevederilor art. 3 alin. (2) C. civ., „sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere”.

---

¹ Principalele categorii de participanți de naționalitate română la raporturile juridice din comerțul internațional fac obiectul analizei în Titlul II, Subtitlurile 1 și 2 ale prezentei lucrări.

² Conform art. 6 alin. (2) din Legea nr. 71/2011, noțiunea de „comerciant” are accepțiuni specifice în anumite acte normative speciale.

³ Pentru noțiunea de comerciant, ca profesionist (titular) al întreprinderii comerciale, a se vedea, în special, S.D. Cârpenaru, *Tratat de drept comercial român*, ed. a VI-a, Ed. Universul Juridic, București, 2019, pp. 40, 41; V. Nemeș, *Drept comercial*, ed. a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2023, pp. 24-26.